Fotografia de produs la indemana oricui

http://www.foto-magazin.ro/tutorial_open.php?art=ftm20/archives/2010/02/fotografia_de_p.html

Nu cu mult timp in urma, fotografia de produs era un gen al fotografiei abordabil doar de catre profesionisti. Pe vremea utilizarii exclusive a aparatelor foto "pe film", nu era la indemana oricui procurarea si utilizarea echipamentului necesar pentru realizarea fotografiilor de produs de o calitate decenta. Nu vreau sa intru in detalii istorice, dar, principial, dificultatile constau in procurarea de filme speciale dedicate utilizarii in lumina tungsten (bec), filtre de corectie a temperaturii de culoare, exponometre pentru stabilirea expunerii corecte, prelucrari speciale de laborator etc.

O data cu raspandirea aparatelor de fotografiat digitale, aceast gen de fotografie a devenit accesibila tuturor. O camera digitala si un trepied este tot ceea ce avem nevoie! Motivele acestei facilitari se bazeaza in principal pe capacitatea aparatelor digitale si a softurilor de editare grafica de a lucra cu surse de lumina de toate tipurile (diverse temperaturi de culoare - lumina naturala, bec tungsten, neon etc) si posibilitatea vizualizarii imediate a imaginilor obtinute si ajustarea parametrilor de fotografiere pentru corectarea eventualelor probleme de iluminare, expunere si compozitie. Mai nou, multe dintre aparatele digitale au functii avansate de genul afisarii histogramei, modul "live view", detectarea zonelor supra si sub-expuse etc

Dar de ce ar avea nevoie cineva de fotografie de produs? Cateva exemple des intalnite ar putea fi: pentru a posta imagini de calitate pe blog-uri personale, site-uri de mica publicitate si licitatie, site-uri ale micilor afaceri personale, realizarea de fluturasi si pliante publicitare, pentru imortalizarea creatiilor proprii sau ale copiilor si prietenilor (si exemplele pot continua).

In continuare o sa prezint cateva variante simple pe care le-am incercat de-a lungul timpului. Nu e o lectie de fotografie de produs si nici o metoda stiintifica riguroasa, dar poate va fi folositoare cuiva.

O sa ma axez pe infatisarea catorva tipuri de fotografie de produs, fara sa intru in detalii de prelucrare in aplicatii de editare grafica (Adobe Photoshop, Gimp etc). Din economie de timp, incerc sa pastrez aceste

prelucrari (ca, de altfel, si procesul de captare a imaginilor) la un minim decent.
Acest minim decent include:

- corectarea temperaturii de culoare (white balance), daca este cazul
- taierea partilor nerelevante din imagine (cropping)
- rotire, daca este cazul
- ajustarea nivelelor de alb, gri si negru (instrumentul "levels" din aplicatiile de editare) - prin aceasta ajustare urmaresc obtinerea fundalului alb sau negru (dupa caz) si obtinerea contrastului droit
- ajustarea saturatiei (marirea sau micsorarea ei, dupa caz)
- redimensionarea la marimea dorita
- sharpening utilizand metoda unsharp mask (de obicei folosesc parametrii: amount=100, radius=0.4, treshold=0, dar nu e nici o regula in aceasta privinta)

Toate aceste editari nu imi iau mai mult de 1 minut per imagine!

Recomand utilizarea unui trepied pentru obtinerea unor imagini clare, nemiscate.

Varianta 1

Cel mai simplu mod de a obtine o imagine relevanta a unui obiect, fara interferenta cu alte corpuri nedorite, este plasarea acestuia direct pe podea (parchet, gresie) sau pe o alta suprafata libera (masa de exemplu). Becul din tavan sau o lampa pozitionata deasupra sunt un bun inceput. Se va urmari ca umbrele sa nu fie prea puternice si ca partile reprezentative ale obiectului fotografiat sa fie bine iluminate. Scaderea intensitatii umbrelor (si deci uniformizarea iluminarii) se poate obtine prin marirea distantei dintre obiect si sursa de lumina sau prin plasarea unei panze albe translucide in fata becului (lumina este "mai moale" in acest fel, lasand umbre mai difuze).

Pe timp de zi se poate fotografia si in dreptul unei ferestre. In acest caz (lumina laterala) se poate utiliza o foaie de hartie alba pozitionata veritical in partea opusa ferestrei (fata de obiectul fotografiat). In acest caz, foaia alba va functiona ca un reflector de lumina si va ilumina obiectul fotografiat in partile umbrite.

Un exemplu de fotografie facuta utilizand podeaua camerei ca "masa de

lucru" si lumina becului din tavan ca sursa de lumina:

Acest gen de imagine poate satisface multe exigente, insa, in anumite situatii, poate fi inadecvata! Desi suficient de buna pentru a fi postata pe un blog personal sau un site de mica publicitate, nu este adecvata pentru a apare pe site-ul cu produse al unei afaceri sau in pliantul de reclama al acesteia. Pentru aceste cazuri de utilizare, o imagine mai putin personala (fara prezenta parchetului/gresiei de acasa), de exemplu pe un fond neutru - negru, alb sau gri, este mai potrivita.

Varianta 2

Urmeaza sa incercam o imagine pe fond complet negru, adecvata subiectelor mai deschise ca nunta sau predispuse reflexiilor (obiecte lucioase). Ca fundal se poate folosi o panza sau o coala de carton negre. Pentru iluminare, o lampa pozitionata deasupra sau una plasata lateral in combinatie cu o foaie de hartie alba in partea opusa (pentru luminarea partilor umbrite) este tot ce avem nevoie. Desi fundalul nu va iesi complet negru in imaginea initiala, cu ajutorul instrumentului de ajustare a nivelelor (levels) din aplicatiile de editare grafica se poate obtine un fundal perfect negru, mai ales daca obiectul din imagine este mult mai luminos decat fundalul (obiect deschis la culoare).

Un exemplu de imagine realizata utilizand o bucata de panza neagra ca fundal, o lumina laterala (lampa de birou in partea dreapta a imaginii) si o foaie de hartie alba pe post de reflector (in stanga imaginii):

O iluminare laterala (plus reflector in partea opusa) va scoate in evidenta textura obiectului fotografiat, daca acest lucru este dorit.

In cazul in care obiectul are o forma mai complexa si se doreste o iluminare uniforma, se pot folosi mai multe surse de lumina

concomitent. O imagine obtinuta folosind 2 lampi (pozitionate deasupra subiectului, de o parte si de alta a acestuia) si un reflector (frontal, sub nivelul subiectului si in unghi astfel incat sa reflecte lumina spre baza acestuia) este aceasta:

Varianta 3

Unul dintre dezavantajele fotografierii pe fundal complet negru este lipsa umbrelor in partea de contact cu solul al subiectului, obiectele fotografiate parand ca plutesc in spatiu. Cand nu se doreste acest efect colateral, se pot utiliza diverse artificii, cum ar fi o bucata de stica sau plexiglas asezate sub subiect. Aceasta abordare va da nastere la reflexii ce vor elimina efectul de plutire.

O imagine obtinuta plasand o bucata de plexiglas (tavita de foi a unei imprimante, in acest caz) intre subiect si fundalul negru (panza):

Am folosit doua surse de lumina plasate in partea superioara, de o parte si de alta. Intre subiect si lampi am plasat o panza alba (pe post de cort de lumina improvizat) pentru a diminua reflexiile becurilor pe portiunile reflectorizante ale bijuteriilor.

In lipsa unei bucati de plexiglas/sticla, efectul de reflexie se poate obtine pe cale digitala, direct din aplicatia de prelucrare grafica. Folosind doua layere si mascare selectiva pe baza de gradient am obtinut aceasta imagine (utilizand aplicatia Gimp):

Varianta 4

Atunci cand obiectul fotografiat este inchis ca nuanta sau cand, pur si simplu, se doreste un fundal alb din motive de estetica, subiectul se poate fotografia pe o bucata de panza sau foaie de carton albe. Variantele de iluminare sunt aceleasi ca in cazurile anterioare.

O imagine obtinuta folosind lumina solara si o foaie de hartie pe post de reflector:

Fundalul perfect alb l-am obtinut folosind intrumentul de ajustare a nivelelor (levels) din aplicatia de editare grafica.

Varianta 5

Daca, din contra, se doreste eliminarea completa a umbrelor de la baza subiectului, o iluminare de sub acesta va fi de mare folos. Pentru aceasta, fundalul si subiectul vor trebui asezate pe o masa improvizata cu blat translucent (sticla, plexiglas etc). Acest aranjament ne va scuti de decuparea ulterioara a subiectului in aplicatia de editare (operatie laborioasa). Vom obtine o astfel de imagine:

Varianta 6

Daca se doreste un fundal colorat (nu alb sau negru), se poate utiliza o coala de carton colorata sau chiar un perete. In cazul in care subiectul poate fi plasat la o oarecare distanta fata de fundal, vom putea obtine o imgine fara umbre. Pentru scoaterea in evidenta a subiectului, fundalul va putea fi luminat cu o sursa de lumina separata de cea (cele) ce lumineaza subiectul.

Pentru imaginea urmatoare am folosit un perete colorat ca fundal, o sursa de lumina pentru subiect si o sursa de lumina pentru luminarea fundalului:

Varianta 7

In cazul in care se doreste sau este nevoie de o baza pentru subiect, se poate folosi o carte, o bucata de lemn, o piatra (postament ales in functie de subiect). Utilizand acelasi perete colorat ca fundal, o placa de lemn ca postament, o sursa de lumina in partea frontala superioara si o coala de hartie ca reflector in partea inferioara (pentru eliminarea umbrei subiectului pe postament) am obtinut imaginea urmatoare:

Varianta 8

Atunci cand nu se doreste realizarea unei imagini impersonale cum sunt cele pe funadal perfect alb sau negru (eventual si fara umbre sau reflexii) ci, mai degraba, una dramatica, prezentand un grup de subiecte in interactiune cu contextul, se poate opta pentru o abordare de tipul "still life". Aceasta abordare permite o compozitie creativa a continutului imaginii, depasind nivelul de pezentare directa a subiectului. In general se prefera tonalitati inchise si umbre pronuntate (fotografie in "low-key"), ca in genul de pictura cu acelasi nume - Still life (natura moarta, in traducere).

In general se va folosi o singura sursa de lumina pozitionata la nivelul subiectului (pentru obtinerea de umbre dramatice cu efect tridimensional) si un reflector in partea opusa (blenda, coala de hartie etc). Imaginile in acest stil vor avea contraste puternice (zone luminoase si zone intunecate). Obiectele din scena vor fi aranjate cu grija pentru obtinerea unei compozitii interesante. Fundalul, desi nu va mai fi complet negru, va fi simplu astfel incat sa nu distraga atentia mai mult decat este necesar.

Imaginea urmatoare este obtinuta folosind o lampa pozitionata putin deasupra nivelului subiectului, in partea dreapta si o coala de hartie alba ca reflector in partea opusa. Am folosit o bucata de catifea neagra ca fundal. Obiectele din scena au fost aranjate astfel incat sa umple imaginea si sa li se perceapa formele, texturile si culorile definitorii.

Varianta 9

Continuand idea anterioara de "still life", se poate rafina compozitia prin adaugarea de elemente decorative in scena. Picturile gen "still life" ale maestrilor renascentisti pot fi un bun subiect de studiu si inspiratie pe aceasta tema. Obiectele suplimentare plasate in cadru vor avea legatura directa sau mai subtila cu subiectul. De aici incolo intra in scena un nou nivel de complexitate compozitionala, in functie de creativitatea fiecaruia.

Atunci cand se doreste obtinerea unei imagini cu adancime de claritate mare (atat subiectele pozitionate in fata cat si cele din fundal sa fie clare) se va utiliza o diafragma inchisa (f:16, f:22) pentru obtinerea unei

adancimi de camp cat mai mare. Din pacate, insa, utilizarea unei astfel de diafragme scade calitatea imaginii obtinute (se stie ca obiectivele au calitate maxima in zona de mijloc a campului de diafragme). Acest inconvenient se poate evita prin captarea unui set de imagini (in loc de una singura) cu diverse puncte de focalizare si folosind o diafragma medie. Aceste imagini vor fi apoi utilizate in aplicatii specializate (de ex. Helicon Focus) pentru a obtine o singura imagine cu adancime de camp foarte mare.

Aceasta este una dintre incercarile mele:

Imaginea este obtinuta din 4 imagini cu puncte de focalizare diferite (in adancime) facute cu un obiectiv 50 mm f:1.8 la o diafragma de lucru f:5.6.